

Навчання української мови у Польщі – 2013

I Законодавча основа, організація навчання

1. Загальні положення

Організація навчання мов національних меншин у Польщі відбувається на основі цілої низьки юридичних актів – загальних, як теж суто освітянських. Зокрема:

- Art. 35 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., (Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483),
- Konwencja ramowa Rady Europy o ochronie mniejszości narodowych (Dz. U. z 2002 r., Nr 22, poz. 209),
- Art. 11 Traktatu między Rzeczypospolitą Polską a Ukrainą o dobrym sąsiedztwie, przyjaznych stosunkach i współpracy, sporządzony w Warszawie dnia 18 maja 1992 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 125, poz. 573),
- Art. 12 i 13 Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Ukrainy o współpracy w dziedzinie kultury, nauki i oświaty, sporządzony w Kijowie dnia 20 maja 1997 r. (Dz. U. z 2000 r. Nr 3, poz. 29),
- Art. 1 i 6 Porozumienia o współpracy między Ministrem Edukacji Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej a Ministerstwem Oświaty i Nauki Ukrainy, sporządzone w Górowie Iławeckim dnia 2 lipca 2001 r. (M.P. z dnia 5 lutego 2002 r.)
- Art. 13 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz.U. 2005 Nr 17, poz. 141),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym (Dz.U. Nr 214, poz. 1579, z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 83, poz. 562, z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2009 r. Nr 4 poz.17)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 54, poz. 422, z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 8 czerwca 2009 r. w sprawie dopuszczania do użytku w szkole programów wychowania przedszkolnego i programów nauczania oraz dopuszczania do użytku szkolnego podręczników (Dz. U. z 2009 r. Nr 89, poz. 730),

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001 r., Nr 61, poz. 624, z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 listopada 2009 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli (Dz. U. z Nr 200, poz. 1537, z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz. U. z 2009 r., Nr 50, poz. 400)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2013 (Dz.U. z 31 grudnia 2012, Poz. 1541)

2. Організація навчання

Загальні положення щодо організації навчання мов національних та етнічних меншин затверджено законом про освітню систему в Польщі, зокрема статтю 13 названого закону, в якому записано, що *«школа і освітня установа створює учням можливість підтримки почуття національної, етнічної, мовної та релігійної тотожності, зокрема навчання мови та своєї історії і культури.»*¹

Навчання організується на внесок батьків. Форми навчання також чітко вказані законом – отже, можна його проводити²:

- в окремих групах, відділах або школах
- в групах, відділах або школах з додатковим навчанням мови, своєї історії та культури
- в міжшкільних групах навчання

Одночасно, законом передано доручення міністру освіти для окреслення умовин та способу виконання названих положень.

Держава зобов'язалася також до дофінансування коштів видавництва підручників для національних меншин, забезпечення можливості вдосконалення вчителів та популяризації історії, культури, мови і релігійних традицій.³

Спосіб та умовини організації навчання рідної мови в Польщі вказані у Розпорядженні Міністра освіти від 14 листопада 2007 року.⁴ В 2012 році (4 квітня) деякі

¹ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (z późniejszymi zmianami), Art. 13., ustęp 1, Dz.U. 1991 Nr 95 poz. 425

² Ibidem, ustęp 2

³ Ibidem, ustęp 3 do 7

⁴ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do

записи цього розпорядження змінено, достосовуючи його до змін в законі – зокрема вказано на кількість годин, які призначаються на навчання так мови, як і історії та географії країни з якою дана нацменшість себе утотожнює – з їх розподілом на едукатійні етапи .5 Варто ці етапи (рівні) вказати:

- перший едукатійний рівень - класи I-III початкової школи
- другий едукатійний рівень – класи IV-VI початкової школи
- третій едукатійний рівень – класи I-III гімназії
- четвертий едукатійний рівень – школи погімназійні (трилітній або чотирилітній цикл навчання)

2.1 Кількість годин

Кількість годин призначена на навчання мови (також історії та географії різна – в залежності від цього, яка форма навчання прийнята в школі. Навчання, про яке йде мова, може бути організоване на всіх едукатійних рівнях, а також в дошкільному віці. І так:

1) В садочках навчання нацменшинної мови може проводитися в:

- садочках або дошкільних відділах, в яких заняття ведуться мовою національної чи етнічної меншини, або регіональною мовою
- садочках або дошкільних відділах, в яких заняття ведуться двома мовами – польською та рідною
- садочках або дошкільних відділах, в яких заняття ведуться польською мовою, а додатково проводиться навчання рідної мови, у вимірі 4 годин тижнево
- в міжсадочкових групах навчання рідної мови

2) В школах навчання нацменшинної мови може проводитися в:

- школах або відділах з рідною мовою навчання
- школах або відділах двомовних , де навчання проводиться польською та мовою національної меншини

---

mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym (Dz.U. Nr 214, poz. 1579, z późn. zm.),

5 Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 4 kwietnia 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym (Dz. U. z dnia 11 kwietnia 2012 r.)

- школах або відділах з додатковим навчанням рідної мови, де навчання проводиться польською мовою, а додатково ведеться як предмет мова даної меншини
- міжшкільних групах навчання мови меншини⁶

Отже, передбачено чотири форми, в яких можна організувати навчання мови національної та етнічної меншини в Польщі. Це ж саме стосується регіональної мови – кашубської. Залежно від неї (організаційної форми), на навчання мови (також історії та географії) призначається відповідна кількість годин. Крім цього, згідно до прийнятої школою формою, кінцеві екзамени (гімназійні, атестат зрілості) складаються теж (або ні) мовою меншини. Про це однак згодом.

Школи або відділи з рідною мовою навчання

Табл.1 Кількість годин (тижнево) навчання рідної мови в школах або відділах з рідною мовою навчання – слід наголосити, що розпорядженням вказується мінімальна кількість годин.

Школа	Класи					
	I	II	III	IV	V	VI
Початкова школа	4	5	5	4	4	5
Гімназія	4	5	4			
Професійна школа	2	2	2			
Ліцей	5	4	4			
Технікум	3	4	3	3		

Мінімальна кількість годин навчання нацменшинної мови в школах або відділах з рідною мовою навчання:

- на I едукативному рівні (три роки) – 450 годин
- на II едукативному рівні (три роки) – 380 годин
- на III едукативному рівні (три роки) – 380 годин

---

⁶ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym (Dz.U. Nr 214, poz. 1579, z późn. zm.), § 3-4

- на IV едукaційному рівні – професійна школа, три роки – 160 годин
- на IV едукaційному рівні – ліцей, три роки – 360 годин
- на IV едукaційному рівні – технікум, чотири роки – 360 годин

Мінімальна кількість годин навчання своєї історії та культури в школах або відділах з рідною мовою навчання:

- на II едукaційному рівні (три роки) – 30 годин
- на III едукaційному рівні (три роки) – 30 годин
- на IV едукaційному рівні – професійна школа, три роки – 30 годин
- на IV едукaційному рівні – ліцей, три роки – 30 годин
- на IV едукaційному рівні – технікум, чотири роки - 30 годин

Школи або відділи двомовні, де навчання проводиться польською та мовою національної меншини

Табл.2 Кількість годин (тижнево) навчання рідної мови в школах або відділах двомовних, де навчання проводиться польською та мовою національної меншини

Школа	Класи					
	I	II	III	IV	V	VI
Початкова школа	4	5	5	6	6	5
Гімназія	5	6	4			
Професійна школа	2	2	2			
Ліцей	5	4	4			
Технікум	3	4	3	3		

Мінімальна кількість годин навчання нацменшинної мови в школах або відділах двомовних, де навчання проводиться польською та мовою національної меншини:

- на I едукaційному рівні (три роки) – 480 годин
- на II едукaційному рівні (три роки) – 510 годин
- на III едукaційному рівні (три роки) – 450 годин
- на IV едукaційному рівні – професійна школа, три роки – 160 годин
- на IV едукaційному рівні – ліцей, три роки – 360 годин

- на IV едукaційному рівні – технікум, чотири роки – 360 годин

Мінімальна кількість годин навчання своєї історії та культури в школах або відділах двомовних, де навчання проводиться польською та мовою національної меншини:

- на II едукaційному рівні (три роки) – 30 годин
- на III едукaційному рівні (три роки) – 30 годин
- на IV едукaційному рівні – професійна школа, три роки – 30 годин
- на IV едукaційному рівні – ліцей, три роки – 30 годин
- на IV едукaційному рівні – технікум, чотири роки - 30 годин

Школи або відділи з додатковим навчанням рідної мови, де навчання проводиться польською мовою, а додатково ведеться як предмет мова даної меншини

Табл.3 Кількість годин (тижнево) навчання рідної мови в школах або відділах з додатковим навчанням рідної мови, де навчання проводиться польською мовою, а додатково ведеться як предмет мова даної меншини

Школа	Класи					
	I	II	III	IV	V	VI
Початкова школа	3	3	3	3	4	3
Гімназія	3	4	3			
Професійна школа	2	2	2			
Ліцей	3	4	3			
Технікум	3	3	2	2		

Мінімальна кількість годин навчання нацменшинної мови в школах або відділах з додатковим навчанням рідної мови, де навчання проводиться польською мовою, а додатково ведеться як предмет мова даної меншини:

- на I едукaційному рівні (три роки) – 290 годин
- на II едукaційному рівні (три роки) – 290 годин
- на III едукaційному рівні (три роки) – 290 годин
- на IV едукaційному рівні – професійна школа, три роки – 160 годин
- на IV едукaційному рівні – ліцей, три роки – 270 годин
- на IV едукaційному рівні – технікум, чотири роки – 270 годин

Мінімальна кількість годин навчання своєї історії та культури в школах або відділах з додатковим навчанням рідної мови, де навчання проводиться польською мовою, а додатково ведеться як предмет мова даної меншини:

- на II едукативному рівні (три роки) – 30 годин
- на III едукативному рівні (три роки) – 30 годин
- на IV едукативному рівні – професійна школа, три роки – 30 годин
- на IV едукативному рівні – ліцей, три роки – 30 годин
- на IV едукативному рівні – технікум, чотири роки - 30 годин

Оскільки в ліцеї і в технічній школі, проводиться навчання мови в розширеному вимірі, тоді в трилітньому або чотиролітньому циклі навчання додається ще 180 годин – тобто кількість годин сягає відповідно (залежно від організаційної форми навчання):

- 1) 540 годин (ліцей з рідною мовою навчання), 540 годин (технікум з рідною мовою навчання)
- 2) 540 годин – ліцей або технікум двомовне
- 3) 470 годин – ліцей або технікум в школі з додатковим навчанням мови.

Навчання географії відбувається в необлігаторійному режимі (школа може) – починаючи з II едукативного етапу. Кількість годин на цикл – 15.7

Міжшкільні або міжсадочкові групи навчання мови меншини

На навчання рідної мови, зорганізованої в формі міжшкільної групи, призначається на всіх едукативних рівнях 3 години тижнево⁸.

2.2 Зголошення на навчання рідної мови, обов'язок

Вимагається письмової заяви батьків або повнолітнього учня. Заяву слід скласти до директора садочка або школи:

- в час, коли записується дитину до школи або садочка
- до 30 квітня кожного року, в ситуації, коли дитина (учень) в школі або в садочку вже є

---

⁷ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 4 kwietnia 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym (Dz. U. z dnia 11 kwietnia 2012 r.)

⁸ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym (Dz.U. Nr 214, poz. 1579, z późn. zm.), § 8.3

Немає потреби складувати заяв щорічно, або після кожного едукативного рівня – раз складена заява є дійсною на весь час коли дитина є в садочку, або весь час коли учень є в даній школі⁹.

Зголошення на навчання рідної мови є добровільним. Однак, з моментом складення відповідної заяви:

- мову зразу зараховується до предметів обов'язкових, з всіма того факту консеквенціями (класифікація тощо)
- історію та культуру зараховується до предметів додаткових¹⁰

Оскільки законом не вказано способу резигнації (відмовитися) з попередньо складеної заяви про участь у навчанні рідної мови, слід прийняти, що такої можливості просто немає.

2.3 Коли яка форма навчання, скільки дітей (учнів)

Класи (відділи) в: школах або відділах з рідною мовою навчання, в школах або відділах двомовних, де навчання проводиться польською та мовою національної меншини, а також в школах або відділах з додатковим навчанням рідної мови, де навчання проводиться польською мовою, а додатково ведеться як предмет мова даної меншини, організується, коли є мінімум¹¹:

- 7 дітей в садочку (на рівні відділу)
- 7 учнів в початковій школі – на рівні класу
- 7 учнів в гімназії – на рівні класу
- 14 учнів у погімназійній школі – на рівні класу

Коли зголошується менша кількість учнів, навчання – в названих типах шкіл – можна організувати в:

- міжвідділових групах – твориться з учнів різних відділів на рівні одного класу, мінімальна кількість учнів, становить 7 (початкова школа і гімназія) та 14 в школі погімназійній

---

⁹ Ibidem, § 3.3

¹⁰ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 4 kwietnia 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym (Dz. U. z dnia 11 kwietnia 2012 r.), § 1

¹¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym (Dz.U. Nr 214, poz. 1579, z późn. zm.), § 5

- міжкласних групах – твориться з учнів різних класів, кількість учнів від 3 до 14.

Ведучий орган (гміна, повіт, воєвідство) може дозволити на зменшення вказаної кількості учнів.

Зауваження: наведені вище числа і записи стосуються лише моменту, коли класи (відділи) творить одна школа. Тобто – зголошені на навчання учні є учнями одної школи (садочка).

Міжшкільні групи навчання

Твориться тоді, коли кількість учнів (дітей) з одної школи не відповідає вказаним вимогам. Міжшкільну групу навчання творять учні різних шкіл. Кількість учнів: від 3 до 20.**12**

3. Фінансування

Школи у Польщі (всі) фінансуються з центрального бюджету держави. На це уряд призначає тзв. шкільну субвенцію, яку обраховують, згідно до встановленої основної (базової) квоти на одного учня. Тобто практично – чим більша школа – тим більше учнів – тим більша субвенція. Всі школи (приватні та публичні) цьому підлягають. Вказана основна квота збільшується, залежно від типу школи – нпр. художня школа отримує більшу квоту на учня, як загальнодоступна. Збільшується також квоти призначені на кошти навчання в школах де вивчають нацменшинну мову. Попри те однак – тут спрацьовує негативно саме фактор кількості учнів. Точно – малої кількості учнів. Та й в загальнодоступних школах ситуація щораз гірша. Освітній «талон» нараховуваний в цей спосіб, де вирішальним чинником є кількість учнів, в ситуації демографічної кризи, спричинюється до того, що щораз більше місцевих самоврядувань мусить до шкіл доплачувати свої гроші.

Для шкіл, які ведуть навчання нацменшинної мови, кошти нараховується за зразком («вагою») $P_9 = 0,2013$ – для шкіл, в яких кількість учнів перевищує 85 осіб та гімназій і погімназійних шкіл, в яких число учнів пербільшує 42 особи.

Для шкіл, в яких менше дітей стосується коефіцієнт $P_{10} = 1,50$ – однак тоді число учнів в початковій школі не може перевищувати 60 осіб, а в гімназіях та погімназійних школах – 30 осіб.**14**

Для учнів двомовних шкіл стосується коефіцієнт $P_{12} = 0,20$.

Місцеві самоврядування отримуючи шкільну субвенцію, не мусять повністю призначувати її на освітні потреби. Інакше з дотацією для садочків – тут вже у місцевих влад немає виходу.

---

12 Найбільш поширена форма в ситуації української національної меншини в Польщі

13 Тобто – о такий коефіцієнт збільшується квоту на учня

14 Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2013 (Dz.U. z 31 grudnia 2012, Poz. 1541)

Попри те все – ані шкільна субвенція, ані дотація до дошкільної опіки – на сьогодні не вистачає для втримання шкіл та садочків. З цього виникають також курйозальні ситуації, де бургомістр наказує директору приймати учнів понад 42 чи 60 осіб, що гарантувати собі більшу квоту на учня.¹⁵

II Стан навчання

Українську мову вивчають учні (діти) з 11 польських воєвідств – стан на 2013//2014: західнопоморське, поморське, підляське, підкарпатське, вармінсько-мазурське, любуське, долінсько-сілезійське, мазовецьке, великопольське, малопольське, люблінське.

Табл.4 Навчання української мови в Польщі в роках:

2010/2011, 2011/2012, 2012/2013

Воєвідство	Шкільний рік		
	2010/2011 ¹⁶	2011/2012 ¹⁷	2012/2013 ¹⁸
Західнопоморське	217	207	242
Поморське	185	209	209
Підляське	306	304	303
Підкарпатське	357	371	386
Вармінсько-мазурське	1080	1170	1183
Любуське	37	66	56

¹⁵ Ситуація автентична з Бартошиць

¹⁶ Цифри за: System Informacji Oświatowej stan na dzień 30 września 2010, Język ukraiński

¹⁷ Цифри за: Dane wg SIO stan na dzień 30 września 2011 r. v.5

¹⁸ Цифри за: Dane wg SIO stan na dzień 30 września 2012 r.

Долішньосілезійське	206	210	213
Мазовецьке	91	32	89
Великопольське	11	16	12
Малопольське	67	57	64
Люблінське ¹⁹			
Разом	2574	2642	2757

У 2012/2013 шкільному році українську мову вивчали школярі у 169 шкільних закладах в цілій Польщі, в тому числі у 5-ти шкільних комплексах (12 шкіл), класах з додатковим предметом «українська мова» - 2 школи, та Міжшкільних групах навчання української мови – зорганізованих у 155 закладах²⁰.

Отже:

- Міжшкільні групи це 91,72% закладів, в яких вчать українську мову
- Школи – 7,10%
- Класи при польських школах – 1,18%

---

¹⁹ Офіційна статистика не відновоює люблінського воеводства

²⁰ Цифри за: Dane wg SIO stan na dzień 30 września 2012 r.

Цікаво буде розглянути цю проблему також в аспекті дітей (учнів) на поодиноких едукаційних рівнях.

**Табл.5 Навчання української мови в Польщі в роках:
2010/2011, 2011/2012, 2012/2013 – кількість учнів на едукаційних рівнях**

Едукаційний рівень	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Західнопоморське воєводство			
Садок	9	4	18
Початкова школа	99	117	126
Гімназія	62	46	56
Погімназійна школа	47	40	42
Поморське воєводство			
Садок	12	12	9
Початкова школа	115	165	176
Гімназія	45	29	20
Погімназійна школа	13	3	4
Підляське воєводство			
Садок	111	99	98
Початкова школа	159	164	152
Гімназія	36	41	53
Погімназійна школа	-	-	-
Вармінсько-мазурське воєводство			
Садок	53	131	78
Початкова школа	648	633	726

Гімназія	266	295	270
Погімназійна школа	113	111	109
Підкарпатське воєводство			
Садок	36	32	52
Початкова школа	182	202	201
Гімназія	93	97	85
Погімназійна школа	46	40	48
Любуське воєводство			
Садок	-	1	13
Початкова школа	6	24	19
Гімназія	31	39	23
Погімназійна школа	-	2	2
Долішньосілезійське воєводство			
Садок	4	8	3
Початкова школа	61	64	62
Гімназія	95	87	94
Погімназійна школа	-	51	54
Мазовецьке воєводство			
Садок	19	5	23
Початкова школа	72	27	51
Гімназія	-	-	15
Погімназійна школа	-	-	-
Великопольське воєводство			

Садок	-	-	-
Початкова школа	11	16	12
Гімназія	-	-	-
Погімназійна школа	-	-	-
	Малопольське воєводство		
Садок	2	1	-
Початкова школа	45	37	41
Гімназія	11	10	19
Погімназійна школа	4	9	4

Слід відзначити теж в цьому місці стан навчання української мови в лемківській говірці. Навчання це, відбувалося у шкільному році 2012/2013 в 35 шкільних закладах, з яких 23 працювали в малопольському воєвідстві, 5 в любуському та 7 долішньосілезійському воєводствах.

**Табл.6 Навчання української мови в Польщі в лемківській говірці в роках:
2010/2011, 2011/2012, 2012/2013**

Воєвідство	Шкільний рік		
	2010/2011 ²¹	2011/2012 ²²	2012/2013 ²³
Любуське	16	19	35

²¹ Цифри за: System Informacji Oświatowej stan na dzień 30 września 2010,

²² Цифри за: Dane wg SIO stan na dzień 30 września 2011 r. v.5

²³ Цифри за: Dane wg SIO stan na dzień 30 września 2012 r.

Долішньосілезійське	80	88	75
Малопольське	156	161	171
Разом	252	268	281

Кількість шкіл з українською мовою навчання (без міжшкільних груп) в Польщі, на протязі останніх років не змінюється. Це школи (комплекси) в місцевостях:

1. Білий Бір – початкова школа, гімназія, загальноосвітній ліцей
2. Бартощице – початкова школа, гімназія
3. Гурово Ілавецьке – гімназія, загальноосвітній ліцей

Крім того працюють дві школи (комплекси) двомовні:

4. Лігниця – гімназія, загальноосвітній ліцей
5. Перемишль – початкова школа, гімназія, загальноосвітній ліцей

Та українські класи при загальнодоступній школі:

6. Більськ Підляський – початкова школа гімназія (з 2011/2012 року)

Анекс 1

Підкарпатське воєводство 2010/2011

№ п/п	Місцевість	Вчитель	Кількість груп	Кількість годин (разом)	Кількість учнів у школі				Разом учнів
					Садок	Поч.шк	Гімназ.	Погімназ	
1	Мокре	Мажена Онишканич	3	9	-	18	9	-	27
2	Команча	Мирослава Ковальська	4	10	5	14	8	-	27
3	Репедь	Ярослав Машлюх	2	6	-	12	3	-	15
4	Щавне	Олександра Гаврилець	1	1	-	3	-	-	3
5	Сянік	Маріанна Яра	3	9	18 (8 мол. гр. 6-8 років, 10 сер. гр. 8-12 років)		10		28
6	Мриголод	О. Роман Кілик	1		-	7	-	-	7
7	Хотинець	Андрій Путко	3	6	-	8	6	-	14
8	Ніновичі		2	4	-	5	2	-	7
9	Ярослав		1	3	-	5	3	-	8
10	Кальників	Світлана Щурек	3		-	13	15	-	28
11	Запалів	О. Іван Плева	1	2	-	5	4	1	10
	Разом				113		61		174

Пункти навчання - Підкарпатське воєводство 2011/2012

№ п/п	Місцевість	Кількість груп	Кількість годин (разом)	Кількість учнів у школі				Разом учнів
				Садок	Поч.шк	Гімназ.	Погімназ	
1.	Кальників	3	9	-	20	12	-	32
2.	Запалів	1	2	-	5	1	-	6
3.	Ярослав	1	3	-	4	4	-	8
4.	Ніновичі	2	4	-	5	3	-	8
5.	Хотинець	3	9	-	7	4	-	11
6.	Мокре	3	9	-	18	10	-	28
7.	Команча	3	9	-	24	6	-	30
8.	Репедь	3	7	-	11	2	-	13
9.	Сянік	3	9	4	7	5	7	23
10.	Мриголод	2	6	-	3	3	-	6
	Разом:	24	67	4	104	50	7	165

Пункти навчання - Підкарпатське воєводство 2012/2013

№ п/п	Місцевість	Кількість груп	Кількість годин (разом)	Кількість учнів у школі				Разом учнів
				Сад ок	Поч.шк	Гімназ.	Післягім наз.	
1.	Кальників	4	12	0	19	4	0	23
2.	Запалів	1	2	0	3	3	0	6
3.	Ярослав	1	3	0	3	1	0	4
4.	Ніновичі	1	3	0	1	3	0	4
5.	Хотинець	3	9	0	7	3	0	10
6.	Мокре	4	14	9	23	14	0	46
7.	Команча	3	9	0	23	5	0	28
8.	Репедь	2	6	0	11	1	0	12
9.	Сянік	3	9	4	6	6	8	24
10.	Мриголод	1	3	0	2	1	0	3
	Разом:	23		13	98	41	8	160